

Velfærd uden faglighed er en illusion

Det burde ikke overraske nogen længere: Velfærdssamfundet, som vi kender det, vil blive markant anderledes. Ikke i morgen, men inden for få år. Hvorfor? Fordi mange unge vender ryggen til de uddannelser, der udgør fundamentet for vores fælles velfærd – pædagoger, sygeplejersker, lærere og socialrådgivere.

Det er ikke en teoretisk bekymring. Når uddannelsespladser står tomme nu, betyder det færre kolleger allerede om tre til fire år. Det betyder, at de ældre og de udsatte ikke får den kvalitet, de har brug for. At børn i daginstitutioner mødes af medhjælpere i stedet for uddannede pædagoger. At skoleelever alt for ofte bliver undervist af lærervikarer uden uddannelse.

Allerede i dag ansætter kommuner og regioner ikke-uddannet personale i stillinger, der kræver solid faglighed. Det er en glidebane. For hver gang vi accepterer, at "enhver" kan klare jobbet, underminerer vi hele idéen om, at ordentlig velfærd kræver viden, uddannelse og professionalisme. Det er ikke nok med varme hænder – der skal også være kloge hoveder.

Et politisk ansvar, der kræver handling

Danmarks Evalueringsinstitut har undersøgt, hvorfor de unge fravælger: Arbejdsvilkårene er ikke gode nok, og lønnen er for lav. Det påvirker fagenes status blandt de unge. Det handler om vilkår – og det er politikerne, der fastsætter dem.

Dertil kommer, at én ting er at få de unge ind på studiet og igennem uddannelsen, en anden er at beholde dem – både undervejs og efterfølgende i faget. For eksempel viser en ny analyse fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, at kun 48 pct. af de læreruddannede rent faktisk har job som underviser i folkeskolen. Det er spild af ressourcer – både økonomiske og menneskelige.

Når dertil lægges, at søgningen til pædagoguddannelsen er faldet med 45 procent, mens sygeplejerske- og socialrådgiveruddannelsen har oplevet fald på henholdsvis 37 og 33 procent siden 2015, ja, så har vi et åbenlyst problem.

Derfor er det jer, der stiller op til kommunal- og regionsvalg, vi taler til: Hvordan vil I redde vores velfærdssamfund? Vil I tage ansvar for at sikre ordentlige arbejdsvilkår, fair løn og reelle muligheder for at fastholde og tiltrække kvalificerede medarbejdere?

Hver af os som organisation har anbefalinger til, hvordan vi løser udfordringen på hvert vores felt. Noget skal gøres, og vi vil gerne inddrages.

Et opråb til vælgerne

Til jer, der går i stemmeboksen: Husk, at velfærd ikke er noget, vi bare kan tage for givet. Når I sætter jeres kryds tirsdag den 18. november, har det betydning for, hvilke vilkår vores børn, unge, syge og ældre får i fremtiden.

Kan I acceptere, at vi overlader børn og unges trivsel, støtte til handicappede og udsatte borgere samt ældres pleje og patienternes sundhed til ufaglærte medarbejdere? Eller vil I kræve, at politikerne tager ansvar og sikrer fremtidens velfærd?

Vores budskab er enkelt

Vi kan ikke levere den kvalitet, borgerne fortjener, hvis vi mangler uddannede kolleger. Vi kan ikke blive ved med at kompensere for politisk svigt. Og vi kan ikke stå på mål for et velfærdssamfund, der truer med at kollapse i en ikke så fjern fremtid.

Valget er jeres – både som politikere og vælgere. Men konsekvenserne bliver alles.

John Christiansen, Dansk Sygeplejeråd, Kreds Syddanmark

Jacob Bøgh, Socialpædagogerne, Kreds Sydjylland

Hanne Ellegaard, Socialpædagogerne, Kreds Lillebælt

Maja Gundermann, Esbjerg Lærerforening

Mie Vode Moll, Dansk Socialrådgiverforening, Region Syd

Ulla Koustrup, BUPL Sydjylland

Henrik Brandt Rasmussen, BUPL Fyn